

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: آندری بولاتوف (Andrey Bulatov)

برگردان: ا.م. شیری

۲۰ اپریل ۲۰۲۵

نبرد غول‌ها برای تیتانیوم و مواد دیگر

چگونه ترامپ تلاش می‌کند راه چین به سوی رهبری را ببندد

دونالد ترامپ، در ۲۰ مارچ ۲۰۲۵، فرمان اجرائی تاریخی برای قطع وابستگی امریکا به مواد معدنی حیاتی چین را امضاء کرد. اگرچه اقدامات ترامپ اغلب به عنوان یکسری محاسبات نادرست تلقی می‌شود، اما این اقدام تنها یک اقدام اقتصادی نیست، بلکه یک تقابل ژئوپلیتیک است که می‌تواند توازن قواء در اقتصاد جهانی را تغییر دهد.

پراتیک تریپاتی، کارشناس مرکز امنیت، ستراتیژی و فناوری بنیاد تحقیقاتی آزرور می‌نویسد: «مواد معدنی حیاتی، پایه و اساس تمدن تکنولوژیک مدرن را تشکیل می‌دهد. هر کسی که عرضه آن‌ها را کنترل کند، آینده نیمه‌هادی‌ها، انرژی پاک و فناوری‌های دفاعی را تعیین می‌کند».

واقعاً هم، بدون عناصر خاکی کمیاب تولید غیرممکن است: نیمه‌هادی‌ها (گالیوم، ژرمانیوم)، وسایل نقلیه الکتریک (لیتیوم، کبالت، نیکل برای باتری‌ها)، سلاح‌های نسل جدید (تنگستن در زره، آهنرباهای خاکی کمیاب در دستگاه‌های هدایت)، انرژی «سبز» (نئودیمیم برای ژنراتورهای بادی).

اما مشکل اینجاست که چین تقریباً ۸۵ درصد از پردازش این مواد را در جهان کنترل می‌کند. همانطور که تریپاتی می‌نویسد، «چین نه تنها بر این بخش تسلط دارد، بلکه فلزات خاکی کمیاب را به ابزاری برای اهرم ژئوپلیتیک تبدیل کرده است».

بیجینگ به برتری خود کاملاً آگاه است و به همین دلیل، از سال گذشته حتی قبل از وضع تعرفه‌های ترمپ آن را به نمایش گذاشت. به عنوان مثال، در دسامبر ۲۰۲۴، عرضه هلیوم و ژرمانیوم به آمریکا را ممنوع اعلام کرد. در اکتوبر همان سال، چین با محدود کردن صادرات گرافیت، باعث ناراحتی شدید ایلان ماسک شد. زیرا، گرافیت برای خودروهای تسلا حیاتی است. و در فبروری ۲۰۲۵، با اعمال محدودیت در فروش تنگستن، ایندیم و تلوریوم، ضربه کاری به مجتمع نظامی-صنعتی آمریکا وارد آورد.

این اقدام چین عواقب کاملاً ناگواری برای آمریکا داشت. قیمت هلیوم بلافاصله ۱۵۰ درصد و ژرمانیوم ۲۶ درصد افزایش یافت. ضرر و زیان بالقوه مجتمع‌های صنعتی-نظامی و شرکت‌های فناوری به ۳ میلیارد و ۴ صد میلیون دالر رسید.

تریبای می‌نویسد: «آمریکا در موقعیت آسیب‌پذیر قرار دارد. اگر چین تحریم‌ها را تشدید کند، صنعت آمریکا با بحران مواجه خواهد شد».

بنابراین، ستراتیژی ترمپ در شرایط فعلی کاملاً منطقی به نظر می‌رسد. او سه جبهه مبارزه را مشخص کرد. پیش از همه، او با افتتاح معادن جدید، دوره تشریفات اداری را کاهش داد. اگر قبلاً چندین سال طول می‌کشید، حالا حداکثر ۴۵ روز طول می‌کشد. اکنون اورانیوم، مس و طلا به فهرست منابع ستراتیژیک آمریکا اضافه شده است. یک نهاد جدید، با نامی بسیار جاه‌طلبانه، کاملاً سازگار با روحیه ترمپ به نام شورای ملی سلطه انرژی نیز تشکیل شده است. در واقعیت امر، مبارزه برای ذخایر خاکی کمیاب است که ادعای ترمپ در مورد گسترش ژئوپلیتیک و خواست الحاق کانادا و گرینلند به آمریکا را توضیح می‌دهد. چین در حال حاضر برای ورود به گرینلند تلاش می‌کند و ترمپ عجله دارد تا قبل از ریشه دوانیدن اقتصاد چین در آنجا، آن را از گرینلند خارج کند.

این همچنین تلاش‌های ترمپ برای صلح با روسیه و استفاده از منابع آن را نیز توضیح می‌دهد. اگر دولت بایدن تصمیم گرفت رویارویی با کرملین را تشدید کند، اما ترمپ به‌عنوان یک تاجر، خوب می‌داند که اوکراین در مقایسه با سودهای زیادی که می‌توان از روسیه به دست آورد، یک موضوع جزئی است. بر اساس اطلاعات موجود در رسانه‌های جمعی امروز، روسیه نیز برای به رسمیت شناختن پنج منطقه سابق اوکراین به عنوان بخشی از قلمرو روسیه چندان اصرار نمی‌کند. این در مقایسه با نبرد غول‌ها برای هژمون شدن در قرن بیست و یکم، آنقدرها هم قیمت بالایی نیست. علاوه بر این، روسیه دارای ذخایر نیکل، پالادیوم و تیتانیوم است که برای میکروالکترونیک و صنعت هوافضا حیاتی هستند. آنچه در قطب شمال انباشته شده، هنوز باید کشف شود و امریکایی‌ها در نظر دارند هر چه زودتر به آن دست یابند.

اگر واشنگتن و بیجینگ تحریم‌ها علیه یکدیگر را تشدید کنند، روسیه می‌تواند با عرضه‌های جایگزین، موقعیت خود را در بازار تقویت کند. در عین حال، برای انجام این کار به سرمایه‌گذاری و فناوری نیاز دارد که در حال حاضر در اثر محدودیت‌های غربی مسدود شده است.

چین نشان داده است که قصد ندارد علاوه بر کالا، فناوری نیز به روسیه ارائه دهد. شاید امریکایی‌ها سازگارتر باشند؟ به نظر می‌رسد این موضوع در مذاکراتی که ساعت‌ها به طول می‌انجامد، مطرح می‌شود، اما تنها گزارش‌های مختصری با عبارات مبهم به رسانه‌ها راه می‌یابد.

اگر طرح ترمپ عملی شود، ممکن است بیجینگ اهرم فشار خود را حتی در بازارهای سنتی خود در آسیا از دست بدهد. اما رویارویی بیشتر مملو از درگیری‌های جدید در افریقا است، که قدرت‌های جهانی تا کنون تنها حضور خود را در آنجا تثبیت کرده‌اند. مبارزه برای منابع در این منطقه تشدید خواهد شد.

اتحادیه اروپا، به طرز متناقضی، در چارچوب رویارویی با روسیه و امریکا، به چین وابسته می‌شود. این اتحادیه باید بین سازش با روسیه و امریکا و یا تشکیل اتحادهای اقتصادی با چین، یکی را انتخاب کند. بنابراین، اغراق نیست اگر بگوئیم که فلزات خاکی کمیاب، نفت جدید امروزی هستند. ترمپ هم می‌داند که بدون کنترل آن‌ها، امریکا توانائی رقابت در حوزه فناوری را از دست خواهد داد. امریکا که اساساً ساختار جهانی وابستگی‌های متقابل اقتصادی امروزی را ایجاد کرد، ناگهان مسیر دستیابی به استقلال منابع را در پیش گرفت. در همه حال، موفقیت در این دوره تعیین خواهد کرد که آیا امریکا می‌تواند رهبری جهانی خود را حفظ کند یا خیر و آیا چین می‌تواند موقعیت انحصاری خود را بر فلزات خاکی کمیاب حفظ کند یا خیر. اما روسیه با فرصت‌های بی‌نظیری که دارد، می‌تواند به لطف سیاست ماهرانه در فرایند نبرد غول‌ها، از هر دو طرف سود ببرد.

آژانس خبرگزاری ضدفاشیست

۳۰ فروردین- حمل ۱۴۰۴